

DE HECHTE BAND

„Die vroom begheert te leven
Bidt Godt nacht ende dach,
Dat Hy my cracht wil gheven,
Dat ick u helpen mach.”

„Oranje leev! Oranje leev!
Heel Neerland zing' het meel!”

DE HECHTE BAND — ZOO HEET het boek, dat, geredigeerd door M. J. Leendertse en ingeleid door Mr D. Fock, opgedragen werd aan Hare Majesteit Koningin Wilhelmina met haar vijf-en-vijftigsten verjaardag. Het is een prachtuitgave geworden, rijk verlicht met keurige illustraties en in artistieke band, door Lion Cachet geteekend. Een gedenkboek. Een historisch werk van buitengewone waarde, waaraan deskundigen bijdragen afstonden, die ernstige voorstudie bewijzen.

De Hechte Band — dat is zijn naam.

Op dezen 31sten Augustus, den laatsten dag van de laatste zomermaand, schrijf ik over dit boek, dat voor de Koningin wezen moge een blijk van liefde en waardeering. Van liefde voor haar persoon en haar Huis, van waardeering voor alles, wat zij bij de gratie Gods voor haar volk was en is.

De hechte band — dat is de band tuschen Oranje en ons volk. Hecht bleek hij vooral, sinds den tijd, dat ons land den naam „Koninkrijk der Nederlanden” draagt en niet het minst hecht in de jaren, dat onze Koningin dit rijk regeert.

Er is traditie — natuurlijk is er traditie, die we niet onderschatten. Maar toch meer dan deze. Liefde! Trouw! Wederzijds. En deze liefde kwam in den loop der jaren op onderscheiden wijze duidelijk uit.

In spontaan gejuich — in gesproken en geschreven en gezongen woord op de hoogtijden van het nationale leven — in vrolijk wapperen onzer vlaggen — in bloem en groen — in feestelijke optochten met banieren — in illuminatie en vuurwerk. In de kerken klommen de gebeden tot Hem, Wiens zegen alleen het levensgeluk waarborgt ook in de paleizen — en in de scholen vierden de kinderen met hun onderwijzers en onderwijzeressen de Oranjefeesten.

En ook bleek deze liefde in een eerbiedig zwijgen — in de diepe stilte, zelfs tot op onze straten, toen de dood de paleizen bezocht.

De lieve Koningin-Moeder, wier schoonste eernaam moeder was en blijft, en de Prins der Nederlanden, die voor velerlei kring in ons volksleven zijn uitnemend werk deed, werden weggeroepen van de aarde, omdat God in Zijn wijsheid het einde van hun leven in 1934 had gesteld. Toen treurden de vlaggen aan de stokken... De klokken beierden hun sombere geluiden in onze luchten. Treurmuziek speelde haar gerekte klachten. En Koningin en Prinses hebben het gevoeld, hoe het volk in Nederland met haar meeleeftde, meerrouwde, meebad om kracht en troost.

En op den 31sten Augustus 1935 denkt dit volk in getemperde feestvreugde aan de Oranje's, die in

Schotland Gods weldaden in stilte genoten en in dankbare, weemoedige herinnering het verleden doorleefden. En ook denkt het met innig medelijden aan den Koning van België, die in diepen rouw treurt over de geliefde gemalin, die hem op zoo tragische wijze ontviel. Oranje en Nederland zijn één ook in de sympathie voor het Belgische volk, dat Koningin Astrid zoo oprecht beminde. En de beden om Gods ontferming rijzen binnen onze grenzen op voor den bedroefden Vorst en zijn lieve kinderen.

Zoo wordt op dezen Oranjedag de hechte band tuschen Overheid en volk gevoeld. En geen betere titel kon aan het gedenkboek gegeven zijn dan deze, die op Vorstin en volk in hun eenheid de aandacht richt.

Wie dit boek doorbladert en hier en daar een bladzijde leest, krijgt terstond den indruk, dat een voornaam werk aan Hare Majesteit is aangeboden. Het geeft meer dan een overzicht over het volksleven in zijn vertakkingen en de volksgeschiedenis der laatste tijden. De hoofdstukken zijn oriënteerd op velerlei terrein en indringend in menig vraagstuk van den dag. Ze geven een compleet beeld van ons volksleven. En de beteekenis van onze Oranje-regeering voor dit leven komt overal helder uit.

In vier stukken laat zich dit werk verdeelen.

Het eerste bevat uitnemende studiën over Oranje en allerlei levenskring en levensuiting. Ik noem alleen:

Oranje en ons staatsbestel, door Prof. Jhr Mr B. C. de Savornin Lohman;

Oranje en de volkswelvaart, door Prof. Dr Z. W. Sneller;

Oranje en de weldadigheid, door Prof. Dr A. van Veldhuizen;

Oranje en de kerk, door Dr J. R. Callenbach;

Oranje en de vredesgedachte, door H. Ch. C. J. van der Mandere;

Oranje en het misdeelde kind, door A. Hallema;

Oranje en de defensie, door Jhr W. Roëll;

Oranje en de Raad van State, door Jhr Mr F. Bee-laerts van Blokland;

Onze jeugd en Oranje, door Prof. Dr J. H. Gunning Wzn.

Het tweede deel behandelt de verhouding van Oranje tot de verschillende gewesten, in vroeger en later tijd, en het derde die van Oranje tot bepaalde plaatsen in die gewesten: Amsterdam, Apeldoorn, Delft, 's-Gravenhage, Rotterdam en Soestdijk.

Ook de verhouding tot de buitenlandsche bezittingen is niet vergeten.

In het eerste deel schrijft daarover Marie C. van Zegelen en in het derde lezen we een bijdrage: Batavia en Oranje van Tine Bonnema.

Het laatste deel geeft ons mooie opstellen over Oranje en de literatuur. Over: Onze 17e eeuwse dichters en Oranje schrijft Dr C. Cath. van de Graft; over: Onze 18e eeuwse strijdpoezie en Oranje: Dr C. Tazelaar; over: Onze 19e eeuwse dichters en Oranje: Dr J. C. van der Does; over: Onze Dramatiek en Oranje: Dr P. H. Ritter Jr en over: Onze roman en Oranje: Ellen Russe.

Zoo is dit boek geworden een waardevol document bij de studie van cultuur en historie.

Een boek, waarin men telkens weer lezen wil en dat met name voor de nationale gedenkdagen telkens weer van beteekenis zal blijken. Een eerlijk boek, waarin de historie niet wordt geflatteerd. Dat ook noemt, wanneer en waar de eenheid tusschen het Oranjehuis en het volk te wenschen overliet. Maar dat gelukkig nu constateeren mag, dat allerwegen in ons vaderland de band tusschen beide sterk is. Een boek eindelijk, dat in verschillende onderdeelen het „geheim van allen zegen” belijdt en het oude vermaan herhaalt voor overheid en onderdanen:

„Tot Godt wilt u begheven,
Syn heylsaem Woort neemt aen,
Als vrome Christen leven...”

Dat als hoogste eer erkent voor Regeering en volk, dat beiden zijn mogen: Gods dienaar t' aller stondd.

A. L. v. H.

TEEKENEN DER TIJDEN

KATHOLIEKE STEMMEN OVER HET LEZEN VAN DEN BIJBEL

MADELEINE CHASLES HEEFT BIJ DE „PIEUSE Société Saint Paul” te Parijs een boekje doen uitgeven, waarop in sprekende letters de woorden staan „*Pour lire la Bible.*”¹⁾ De aandacht wordt getrokken door de woorden „*Aux Catholiques*”²⁾ en door een aanhaling uit Lukas 24 : 45: „Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden.”

Madeleine Chasles is een stem, die gehoord wil worden. Ze weet blijkbaar, dat ze iets heeft te zeggen, dat van beteekenis is.

En ze heeft getracht haar boodschap zoo aannemelijk mogelijk te maken mede door de keuze van haar uitgeefster en door het gezaghebbend getuigenis van den Aartsbisschop van Parijs in betrekking tot den door de Société Saint Paul uitgegeven Bijbel. Letterlijk heeft de kerkvorst deze woorden geschreven: „Kardinaal Verdier, Aartsbisschop van Parijs, beveelt gaarne den Bijbel aan, uitgegeven door de Société St Paul, en wenscht dat altijd meer geloovigen — „*les fidèles toujours plus nombreux*” — hem lezen en overdenken.”

Voorts spreekt de schrijfster in haar boekje over een woord uit de *Encyclique Spiritus Paraclitus* van Paus Benedictus XV, hetwelk luidt: „*Nous émettons le voeu que tous les enfants de l'Eglise se laissent pénétrer et fortifier par la douceur des Saintes Lettres, afin d'arriver à une connaissance parfaite de Jésus-Christ.*”³⁾

Tenslotte haalt ze een woord uit het verleden aan, n.l. van Chrysostomus, en uit dezen tijd van Kardinaal Dubois, die ter inleiding van de nieuwe tekstuitgave van Crawpois geschreven heeft: „*Le corps du Christ et la Sainte Ecriture sont absolument nécessaires à l'âme fidèle.*”⁴⁾

¹⁾ Om den Bijbel te lezen.

²⁾ Aan de Katholieken.

³⁾ Wij spreken den wensch uit, dat alle kinderen der Kerk zich laten doordringen en versterken door de zachtmoedigheid der heilige Brieven, om zoo te komen tot een volkomen kennis van Jezus Christus.

⁴⁾ „Het lichaam van Christus en de Heilige Schrift zijn bepaald noodig voor de ziel van den geloovige.”

Ik heb een en ander moeten vermelden, om te laten zien, dat ik maar niet willekeurig in den titel spreek over Katholieke stemmen, die het lezen van den Bijbel aan Katholieken aanbevelen.

Op deze plaats wijs ik in verband met den steeds toenemenden afval op het merkwaardig verschijnsel, dat degenen, die *vóór God gekozen hebben* — in welke kerk ze tenslotte zich ook mogen bevinden — aan Zijn Woord *vasthouden*, of *opgeroepen* worden om zich met het Woord *bezig te houden*. Steeds meer schijnt het te worden gevoeld, dat alléén het Woord des Heeren stand houdt te midden van al wat verandert, wankelt en verdwijnt!

Ik acht het werkelijk een teeken des tijds, dat de Bijbel, die aan den eenen kant aangevallen en verfoeid wordt, zooals misschien nooit eerder, aan den anderen kant gepropageerd wordt als nooit te voren.

Als we lezen aangaande de beweging in Duitschland, dat 20 bisschoppen reeds hun goedkeuring gehecht hebben aan het streven van een organisatie, die in Stuttgart haar zetel heeft, om in elke katholieke familie een Bijbel te brengen, dan ontga ons van een dergelijke actie de beteekenis niet.

Zullen de menschen door den Bijbel te lezen de Roomsche Katholieke Kerk verlaten? Deze vraag behoeft in dit verband niet gesteld te worden, omdat het hier gaat om den terugkeer tot en het leven in het Woord. Is het niet verbazingwekkend, als we vernemen, dat 3000 Nieuwe-Testamenten verspreid werden in herstellingsoorden en sanatoria, waar ze in de logeerkamers een plaatsje vonden. Op enkele plaatsen werden Bijbelconferenties gehouden en een reizende bibliotheek der beweging werd tentoongesteld, die een verzameling van Deutsche Bijbelvertalingen en -verklaringen bevat.

De wetenschappelijke, adviseerende Commissie der Katholieke Bijbelbeweging beraadslaagde over de medewerking der Katholieke theologie met het doel der Bijbelverspreiding. — Tot zoover berichten, ontleend aan „Das Evangelische Deutschland” door „De Standaard” onder het opschrift „De R.-K. en de Bijbel in Duitschland.”

Bij de waarneming en waardeering van dit verschijnsel late men zich niet beïnvloeden door een zekere vrees voor eigen kerkbelangen, omdat het toch tenslotte gaat om den diepsten grond van het algemeen heilig geloof, om *het ééne, onfeilbare Godsgetuigenis*. J. T.